

Μεγαλώνοντας ένα παιδί στο Κατάστημα του Ελεώνα Θήβας

Γεωργίας Ψαράκη, Κοινωνικής λειτουργού, ψυχοθεραπεύτριας.

Εκπροσωπώντας το Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας σας απευθύνω τις ευχαριστίες μας για την πρόσκληση και την ευκαιρία επικοινωνίας.

Είναι χαρά για μας να μοιραζόμαστε την έγνοια για τις έγκλειστες γυναίκες και περισσότερο ίσως ακόμη, την έγνοια για τα παιδιά τους, που πολλά έχουμε ζήσει είτε μεγαλώνοντας μαζί με τη μητέρα τους στη Φυλακή, είτε μέσα από τις συνεδρίες με τη μητέρα που αφορούν τις σχέσεις με τα παιδιά τους και τα προβλήματα που συναντούν, είτε στα επισκεπτήρια... με τα δακρυσμένα ματάκια... Αμέτρητες φορές μας έχει αγγίξει ο αβάσταχτος πόνος του αποχωρισμού μητέρας παιδιού και αμέτρητες επίσης φορές μοιραζόμασταν την ανάγκη δημιουργίας ειδικής υπηρεσίας που να έχει ως αντικείμενο την εργασία με τα μέλη των οικογενειών που διαχωρίστηκαν λόγω εγκλεισμού του ενός ή και των δύο γονιών.

Αναφερόμενη στο Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας, εδώ συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού των γυναικών που έχουν καταδικαστεί για παραβατική συμπεριφορά στη Χώρα μας.

Λειτουργούν 5 πτέρυγες κράτησης, το τμήμα κράτησης Μητέρων, όπου μητέρες με τα φιλοξενούμενα μέχρι 3 ετών παιδιά τους διαμένουν μαζί, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, το Τμήμα κράτησης Ανηλίκων και μετεφηβικής ηλικίας καθώς και δύο θάλαμοι νεοεισερχομένων κρατούμενων, σε πτέρυγα της Φυλακής.

Η ηλικία των εγκλειστών γυναικών ποικίλει – έφηβες μέχρι υπερήλικες – καθώς και η κοινωνική κατάσταση και η εθνικότητα. Είναι κυρίως νέες γυναίκες που βρίσκονται στη κατ'εξοχήν παραγωγική ηλικία, γυναίκες που έχουν αφήσει παιδιά και οικογένεια εκτός Φυλακής.

Η έγνοια, η ενασχόληση και φροντίδα του παιδιού μέσα στη Φυλακή καθώς επίσης η έγνοια για τα παιδιά τους που είναι εκτός Καταστήματος Κράτησης (και που η μητέρα αισθάνεται ότι μπορεί να προσφέρει θετικά) αποτελεί το σημείο δύναμης «για να αντέξουν» τη Φυλακή και σκοπό ύπαρξης που μειώνει τις δραματικές συνέπειες του εγκλεισμού στην ατομική ιστορία της έγκλειστης γυναίκας.

Η ευθύνη και η άσκηση του γονεϊκού ρόλου αποτελεί «σανίδα σωτηρίας» στον επαπειλούμενο ιδρυματισμό και τη σύνθλιψη της ατομικότητας, αποτελεί ευκαιρία κάλυψης του υπαρξιακού κενού και προσφορά νοήματος, ενός σκοπού δηλαδή, για τον οποίο αξίζει να ζήσει.

Πάρα πολλές γυναίκες αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, ψυχικής υγείας, τοξικοεξάρτησης, που συνδέονται στενά με τραυματικά βιώματα και επηρεάζουν συνακόλουθα την άσκηση του γονεϊκού ρόλου και τη σχέση μητέρας- παιδιού.

Διαπιστώνουμε καθημερινά ότι οι περισσότερες γυναίκες κρατούμενες, βρίσκονται έξω από την εκπαίδευση, από την κατάρτιση, απ' την εργασία, από τις κοινωνικές δομές στήριξης, την οικονομική και στεγαστική σταθερότητα. Κι αυτό δεν οφείλεται μόνο στην ατομική τους ιστορία αλλά και στην έλλειψη δομών, στην πλημμελή πρόληψη, στον τρόπο

που λειτουργεί η κοινωνία μας, στις κοινωνικές στάσεις που χαρακτηρίζονται από πραγματικούς ή φανταστικούς φόβους.

Οι γυναίκες κρατούμενες έχουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που προϋπήρχαν της κράτησής τους, εκείνα που δημιουργεί η κράτησή τους (σε επίπεδο ατομικό, οικογενειακό, κοινωνικό) καθώς και προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού στη συνέχεια με την αποφυλάκιση.

Απαραιτήτως στοχεύουμε, αν επιθυμούμε να είμαστε αποτελεσματικοί, όχι μόνο στην καλλιέργεια και την αύξηση των ικανοτήτων των ίδιων των ατόμων να ενταχθούν και να λειτουργήσουν μέσα στην κοινωνία, αλλά κύρια στην αύξηση των δυνατοτήτων της κοινωνίας μας να ξεφύγει από την ανεπάρκειά της για να τους δεχτεί και να τους εντάξει.

Η εργασία σε επίπεδο πρόληψης, η δημιουργία δομών στην κοινότητα, το μοίρασμα εμπειριών ζωής και φυλάκισης και η ουσιαστική συνάντηση ανθρώπων με δραστηριοποίηση των υγείων τους δυνάμειν αποτελούν πολύτιμο κληροδότημα στις επόμενες γενιές.

Παρά τις μεγάλες αντιξοότητες το Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας, θεωρείται ίσως η πιο «ανοιχτή» φυλακή για δράσεις και προγράμματα στο χώρο του εγκλεισμού. Η μεγάλη πίεση από τις συνθήκες και η έλλειψη υποστηρικτικών δομών ενδυνάμωσε την επιθυμία για λειτουργικούς δεσμούς με την επιστημονική κοινότητα και τον κοινωνικό ιστό.

Ως επιστημονικό προσωπικό επιζητούμε και δημιουργούμε συνεργασίες με φορείς του κοινωνικού συνόλου, είμαστε διαθέσιμοι για κοινές δράσεις και μοιραζόμαστε σε κάθε ευκαιρία γνώσεις και εργασιακές εμπειρίες που έχουμε αποκομίσει στο χώρο εγκλεισμού.

Η κατάσταση του να εργάζεσαι με φυλακισμένα και αποφυλακισμένα άτομα είναι δύσκολη και ιδανικές λύσεις δεν υπάρχουν. Εφόδιά μας είναι ο εαυτός και τα συναισθήματά μας, οι αξίες ζωής που έχουμε, τα όρια και οι κανόνες, ο σεβασμός και η φροντίδα προς τον εξυπηρετούμενο, η δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση .

Ως επιστημονικό προσωπικό, εργαζόμαστε με δέσμευση να καταλάβουμε και να χρησιμοποιήσουμε πηγές δύναμης, θετικά στοιχεία που κάθε κρατούμενος έχει στην κουλτούρα του, που μπορούν να αποβούν μοχλοί προσωπικής ανάπτυξης, δραστηριοποίησης και επέκτασης του συμπεριφοριολογικού ρεπερτορίου. Ενδιαφερόμαστε για το πρόσωπο και όχι για το «προσωπείο», που σύνηθες είναι, να προσδίδεται και να υιοθετείται από τους κρατούμενους.

Από την πλευρά της, η έγκλειστη γυναίκα ψάχνει για πρόσωπα που θα τη δεχτούν χωρίς κατάκριση, κριτική, αντιπαλότητα, μομφή, νουθεσία, οίκτο και λύπηση. Έχει, όπως και κάθε άνθρωπος, απεριόριστες πηγές για αλλαγή και αυτοκατευθυνόμενη συμπεριφορά εφόσον της προσφερθεί το κατάλληλο κλίμα (γνήσια και διαυγής σχέση, θετική αποδοχή της, ενσυναισθηματική κατανόησή της) διαπιστώνουμε ότι ενθαρρύνει νέες πρακτικές σε όλων των ειδών τις σχέσεις.

Έχουμε βιώσει ανθρώπους να αλλάζουν τη μοίρα τους κι αυτό είναι μεγαλειώδες, στην ατομική τους ιστορία, την οικογενειακή, την κοινωνική πραγματικότητα και στην δική μας επαγγελματική ιστορία .

Ο ειδικός που εργάζεται στο χώρο μας, εκτός από την προσφορά της επιστημονικής εργασίας του σε ανθρώπους που η ζωή τους δεν ήταν στρωμένη με ροδοπέταλα, μπορεί και ο ίδιος να κερδίσει ανεκτίμητα ως άνθρωπος και ως επαγγελματίας.

Έχουμε να συμβάλουμε, ο καθένας από το ρολό του στη λειτουργικότητα των δομών που εργαζόμαστε και στην αύξηση των μέσων που προάγουν τη λειτουργική ζωή των εξυπηρετούμενων ανθρώπων.

Εκ μέρους της διεύθυνσης και του προσωπικού του Καταστήματος Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας, σας μεταφέρουμε την καθολικά θετική αποδοχή του Προγράμματος, των στόχων του οποίου συμμεριζόμαστε, την εικόνα πολύ καλής παρουσίας των συνεργατών σας στο Κατάστημά μας και τις ευχές για επιτυχία.